

Dnr 2013/SN 0066-006

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande gällande processrättsliga konsekvenser av Påföljdsutredningens förslag (DS 2012:54)

Bakgrund

Tyresö kommun har beretts möjlighet att svara på remiss avseende DS 2012:54.

Kommunen inkom även, i oktober 2012, med synpunkter på påföljdsutredningens förslag (SOU 2012:34), som då begränsades till synpunkter gällande unga lagöverträdare (under 18 år).

För dessa unga (under 18 år) som dömts till omhändertagande inom socialtjänsten, skapade Tyresö kommun år 2004 en särskild behandlingsmodell kallad "Tyresömodellen" som gällt sedan dess i kommunen. Fram till nu har cirka 120 ungdomar genomgått programmet med framgångsrikt resultat i de allra flesta fallen. Modellen bygger på en kombination av oavlönat arbete ett visst antal timmar på utvalda arbetsplatser med särskilt utbildade handledare, samt tio timmars påverkansprogram där den unge och dennes vårdnadshavare deltar. Dessa samtal handlar bl.a. om det brott som den unge begått, om alkohol, droger och våld. Dessutom görs en kartläggning av den unges nätverk.

Sammanfattning av kommunens yttrande rörande påföljdsutredningen (SOU 2012:34)

Enligt Tyresö kommun är det en mycket viktig framgångsfaktor att ta med vårdnadshavaren i samtalen, ett så kallat mentorskap. Mentorn får en inblick i

den unges liv och kan stötta i en ofta skam- och skuldfylld situation. En annan viktig effekt är att den unge med hjälp av vårdnadshavaren kommer i tid till samtalen och fullföljer programmet. Tyresö kommun menar därför, i remissyttrandet gällande påföljdsutredningen, att utredningen inte tillräckligt beaktat möjligheten att alltid gällande unga som är under arton år ta in vårdnadshavaren i processen. Vårdnadshavarens engagemang är viktigt för att den unge ska förstå och ta ansvar för sina handlingar och för att förhindra upprepad brottslighet. Det är synnerligen betydelsefullt avseende varningspåföljden för den unge lagöverträdaren, där det i förslaget inte finns någon skyldighet att kräva att vårdnadshavaren är involverad. Varningspåföljden är den lindrigaste ungdomspåföljden, som framförallt ska utdömas till förstagångsförbrytare och mindre allvarliga brott. Då påverkansmöjligheten får betecknas som stor för förstagångsförbrytare, är det av stor vikt att alltid involvera vårdnadshavaren.

Kommunens synpunkter vad gäller DS 2012:54

DS 2012:54 avser i princip bara tekniska anpassningar i lagstiftningen för att kunna genomföra påföljdsutredningens förslag. Tyresö kommun menar att denna processtekniska utredning visserligen är förtjänstfullt utförd, men kommit alltför tidigt i processen innan justitiedepartementet hunnit ta hänsyn till hur påföljdsutredningens förslag landar. Hänsyn måste tas till remissinstansernas synpunkter, lagråd samt andra som kan ha synpunkter på utredningens förslag. Även den parallellt pågående straffprocessutredningen (JU 2010:10) kan påverka hur förslagen slutligen utformas.

Tyresö kommun har förståelse för att regeringskansliet vill skynda på processen, men utformande av nya påföljder är en viktig process som måste få ta tid. Det hade enligt kommunens mening varit bättre att avvakta den tekniska utredningen om anpassning av lagtext till dess att påföljdssystemet fått sin slutliga utformning. Risken finns annars att utredningen måste göras om, alternativt att påföljdsutredningens förslag inte ifrågasätts på det sätt som skulle ha gjorts eftersom tid redan lagts på att komma med förslag att anpassa lagstiftning efter påföljdsutredningens förslag.